

skulde blive berøret for Stat; det er i og for sig aldeles usforstaaeligt; men naar man vet sig efter, saa vil man finde, at den eneste Grund dertil er, at de frygte den nye Konkurrence, at Friheden skal give Anledning til, at flere nye, bedre indrettede og fuldstændigere Anlæg kunne komme i Stand; men altsaa er det klart for os, der se Sagen fra et almindeligt Standpunkt, at det kun er en ny Grund og en i mange Henseender vigtig og betydelig Grund at der saaledes, selv fra de Interesseredes Side, paapeges hvilken industriel Udvikling der her vil være leffet eller dog gives rigere Mulighed for. Jeg for mit Vedkommende vilde ganske vist hellere vedtage Loven, som den foresligger fra Landstinget, end slet ikke vedtage nogen Reform, thi den giver dog en vis Afgang til at indføre dette Maaleapparat i enkelte Anlæg, men det er ganske vist, at om jeg end saaledes hellere vil have det, der her foresligger, end slet Intet, saa er det dog temmelig usfuldstændigt, og dette gjælder ogsaa for disse Brænderier af Runkelroer eller andre Ting end Sæd og Kartofler, som skulle have Maaleapparatet, men ikke maa benytte andre Materialer til Tilvirkning af Spiritus. Det var det 3die vigtige Punkt ved dette nye Apparat, at det aabner Leilighed til at bruge nye, billigere Produkter, som ere udelukkede ved den nuværende Methode, navnlig Runkelroer, og nu kunde man synes, at der ved Landstingets Forslag var aabnet tilstrækkelig Frihed for disse Brænderier; thi de maa bruge det nye Maaleapparat. Men de Herre ville se, at der er en meget vigtig Indskrænkning, nemlig den, at saa maa de samme Brænderier ikke brænde Sæd og Kartofler, og det har i Praxis stor Betydning, navnlig af den Grund, at Runkelroer, og det samme tror jeg gjælder flere andre Stoffer, som det er nævnt, at der kunde være Spørgsmaal om at benytte ikke i Brænderierne kunne bruges hele Aaret rundt. Som Enhver veed, der har havt med Runkelroers eller andre Roers Brug til Foder at gøre kunne de ikke glemmes hele Aaret rundt; det er ikke blot, at det er forbundet med Tab, men de kunne slet ikke glemmes hele Aaret rundt. Disse Brænderier ville altsaa komme til at staa stille en hel Del af Aaret,

og hvilken Forstyrrelse i Driften ogsaa med Hensyn til Antagelsen af fæste, dygtige Folk, hvilket Tab der i det Hele vil følge deraf, kan man let tænke sig. Det er altsaa ganske vist en meget usfuldstændig Frihed, Landstingets Forslag aabner for denne saa overordentlig vigtige Anvendelse af andre Produkter til Brænderiindsbrænding, ikke at tale om, hvad jeg for har nævnt, de virkelig betydelige national-økonomiske Mangler, der ere forbundne med Rarrungsbestatningen, som vel kan synes at have Fortrin i visse Henseender, men som fører til en Produktion, som set fra et national-økonomisk almindeligt Standpunkt i Virkeligheden ofte er uheldig. Det forekommer mig ganske vist, at det ikke vel kan være Spørgsmaal om Andet, end at vi her maa gaa med Regjeringen og indføre det omtalte Apparat. Nogle af Udvalgets Medlemmer, hvortil jeg hører, have troet at man skulde gaa endnu videre og fordrer, at Apparatet skulde indføres i alle Dampbrænderier i alt Sald inden 1ste April 1875. Det Rigtigste var maaske det, som fra forskjellige sagkundige Sider er gjort gjældende, at fordrer, at disse Dampbrænderier sraar skulde indføre det nye Maaleapparat, thi der er neppe Spørgsmaal om, at det er den rigtigste Maade at kontrollere paa, og der vil neppe være Vanskeligheder forbundne med dette Apparats Indførelse, men man har dog troet ikke at burde gaa saa vidt, fordi der dog ved nogle af disse Brænderier kunde være Vanskeligheder med Vadsen; det er Grunden, hvorfor vi have troet at burde tage disse saa Nar til Overgang. Naar det dette Forslag gaar videre end Regjeringsforlaget og derfor maaske paastellig vil kunne sættes igennem i Landstinget, have vi dog troet ikke at burde undlade at stille det; det er, skjøndt jeg ganske vist ikke haaber det, dog muligt, at Landstinget alligevel vil sende Loven tilbage, og det er hvis dette Forslag skulde blive vedtaget, neppe sandsynligt, at det i og for sig vil være Grund nok for det andet høie Thing til at sende os denne Lov tilbage, hvis der ellers ingen andre Grunde findes. Det er imidlertid ganske vist ikke et Forslag, som for mig har en saadan Betydning, at jeg paa nogen Maade dertil skulde knytte min Afstemning over Loven eller